

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE – FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra francouzského jazyka a literatury

ODBORNÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE - Oponentský

Jméno studenta: HLOŽKOVÁ Darina

Název práce: La Féminisation des noms de métier et ses aspects sociolinguistiques

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Jančík

Oponent: Dr. PhDr. Renáta Listíková, MCF

Hodnocení práce:

hodnocení: 1 = nejlepší, 4 = nejhorší

1. Cíl práce dodržení zadání práce	2
Aktuální téma poznamenané mimo jiné emocemi, kde se prolíná lingvistika se sociologií a politikou a za této situace je obtížné nahlížet ho z čistě odborného lexikologického a lexikografického hlediska. Autorka proto zvolila nahlédnout téma přechylování substantiv označujících názvy povolání a některých veřejných funkcí ve francouzštině z pohledu především sociolingvistického a politického. Správně do svých úvah zahrnula i tradici a úzus, který hraje ve vývoji francouzštiny, zvláště potom v její morfologii a lexikologii, značnou roli. Nicméně tyto podstatné aspekty podrobněji nerozvíjí.	
2. Zpracování obsahu tvůrčí přístup, náročnost, originalita, způsob práce s daty a informacemi	2-
Autorka zvolila popisný přístup podepřený citacemi oficiálních politických i odborných stanovisek a názorů na dnes aktuální téma vzbuzující v posledních desetiletích pozornost i bouřlivé diskuse. Několik poznámek k obsahu a zpracování : Nelze zcela souhlasit s některými příklady „nadřazenosti mužského rodu“, např. z <i>Déclaration des droits de l'Homme et de citoyen</i> , kdy je nutno chápat význam slova Homme ve významu člověk, nikoliv muž (viz latinská terminologii např. <i>homo sapiens</i>). Reakce Mme de Gouges směřovala především k tomu, že <i>Deklarace</i> v celém svém textu existenci žen ignorovala. Co znamená „utilisation de bonnes terminaisons“ - to je lingvistický termín ? (s.6); tvrzení „il faut simplement adapter la langue“ (s.6) je neoborné: vývoj jazyka (a s ním souvisejících mentalit) není jednoduchý a nařazení podléhající proces, jak ostatně autorka nakonec sama konstatuje v závěru Bc práce. Na s. 21 není jasné, kdo uvádí jako příklad verš ze <i>Chanson de Roland</i> a bohužel chybí i jeho znění, příklad se tedy mýjí účinkem. Ve FJ nutno rozlišovat užití maskulina ve smyslu názvu funkce či instituce, kdy se nejedná o konkrétní osobu, která daný úřad vykonává, ostatně viz Annexe s.51. S tímto důležitým pravidlem a územ autorka ve své argumentaci nepracuje, bylo by to však na místě, zvláště, je-li třeba odlišit, kdy se přechýlené substantivum vztahuje k osobě, či naopak k funkci nebo úřadu. Autorka argumentuje prostřednictvím dobře vybraných citací z oficiálních textů, slovníků i gramatik, ale bez vlastní interpretace, komentáře, závěru. Místo sebe nechává promlouvat autority – škoda. Podobně in kapitola II.2,3,2 „Ce qui est étonnant...“ se nedozvíme, co je překvapivé a proč? S tím souvisí i zásadnější nedostatek práce plynoucí z menší míry vlastního osobního přínosu. V závěrech kapitol chybí alespoň stručná conclusion, která by shrnula a především vysvětlila, k jakým závěrům autorka práce na základě shromážděného materiálu došla.	
3. Formální a jazyková úroveň práce s prameny a odbornou literaturou, citace - dodržení normy, členění práce, přehlednost, stylistická úroveň	2
Francouzsky psaná bakalářská práce je po formální stránce zpracovaná pečlivě a je prosta závažnějších chyb a překlepů. Autorčin styl je však poněkud úsečný, text je „rozkouskovaný“ do krátkých odstavců a podkapitolek, což souvisí i s malou návazností a zdůvodněnou propojeností jednotlivých témat a částí práce. Práci lze též vytknout ich-formu nepatřičnou v odborném stylu; v poznámkách pod čarou netřeba uvádět ISBN, a to ani v bibliografii. Odkud je citace s. 11? Tak jako názvy děl i názvy periodik nutno psát kurzívou. Kurzíva chybí i v některých nadpisech, kde autorka pracuje s jednotlivými slovníky. Proč není Grevissov <i>Le Bon usage</i> uveden v bibliografii? (cituje ho na s. 16-17); vzhledem k tématu by lingvistická literatura mohla být bohatší, autorka však úspěšně pracuje s mnoha internetovými zdroji.	

přístup studenta k řešení zadané problematiky, iniciativa, samostatnost, odborný přínos, využitelnost práce
Autorka se opírá o citace gramatických děl, lingvistických, ale i politických autorit – cituje je přehledně a v souladu s tématem, avšak svou práci staví pouze na nich, chybí vlastní posouzení situace, shrnutí poznatků a jejich interpretace. Přínos je tedy hlavně v přehledném sestavení zdrojů a vývoje názorů na téma přechylování ve francouzštině, méně už v lexikologické analýze.

Otázky k obhajobě a další vyjádření, připomínky, náměty pro obhajobu práce:

Jakou humanitní vědou je „antologie“ (in *Abstrakt*)? Co znamená „tout un *spectre* de stratégies“ s.1
Ad citát: M.-E. de Villers, s.12, mluví o odvážném a ne zcela dle pravidel vytvořeném neologismu – o jaký výraz šlo? Objasnit tvrzení týkající se založení Francouzské Akademie s. 15: „les débats de l’assemblée des lettrés avaient comme valeur éminente la société et la nation.“ a skok z roku 1635 do roku 1984 bez přechodu a návaznosti (s.15) - o jakou Déclaration se vlastně jednalo?

s. 24 *épiciene* je z řečtiny *epikoinos* přes latinu *épicoenus*, nikoliv „*epichene*“ bez dalšího určení.

s. 28 „ce que“ místo *ce qui*; s. 28-29 „créer le nom féminin“ ve španělštině se neděje „sans changement de forme“ – již uvedený příklad usvědčuje toto tvrzení z omylu.

Citovaná studie Itsuko Fujimura se opravdu ve své rozsáhlosti zabývala pouze jmény „ministre, députée et professeure“ ? Navíc jde o příklady, které jsou z pohledu francouzské lexikologie a morfologie snad nejméně problematické a územ přijaté.

s. 30 Bylo by důležité poznamenat, že navzdory snaze o „zrovnoprávnění“ obou pohlaví v jazyce, je název publikované příručky o přechylování ženských jmen, *Femme, j’écris ton nom*, značně sémanticky příznakové a bohatě konotované.

s. 33-34 Méně přesvědčivá vysvětlení užití slovo tvorných sufixů; je si autorka jista, že tvorba feminin od existujícího substantiva mužského rodu závisí na existenci sémanticky shodného slovesa?

Une règle ne s’utilise pas, elle s’applique – různě v textu, zvl. v kapitole o přechylovaných formách substantiv.

s. 36 co je *audatrice*? tento výraz, a to ani v mužském rodě, nezná ani *Le Petit Robert*.

s. 38 Autorka správně uvádí ambivalentní postavení substantiva *maitresse*, zasloužilo by si však podrobnější vysvětlení a zobecnění vztahující se k podobným příkladům, podobně jako není věnována pozornost pejorativnímu nádechu některých přechýlených substantiv.

Proč se neujala podoba *chauffeuse* a jak zní francouzské substantivum pro označení řidičky? Doplnit nedotaženou analýzu s. 38: ženy označující svou funkci v mužském rodě jako *directeur général* tak činí možná i proto, že myslí spíš na úřad, který zastávají, nikoliv na sebe jako osobu.

s. 39 „les spécialistes hypercorrectifs“ – tento výraz neexistuje, dokonce ani případně správně vytvořené „hypercorrecteur“ – viz *Le Petit Robert*

Otázka k obhajobě: Přechylování v češtině existuje a funguje bez nesnází, bez rozepří mezi jazykovědci i bez politických diskusí. Je to pouze tím, že by snad česká společnost byla tradičně vstřícnější v uplatňování žen ve veřejných funkcích a podporovala je v rovnoprávném postavení?

Navrhovaná známka: velmi dobře

Datum: 11. 6. 2013

Podpis: